

מנין שהקב"ה מתפלל

צריך להבין למי הקב"ה מתפלל. ונראה לומר שנתבאר כאן שתפילה היא הבעת רצון. הינו שהקב"ה אומר מהו רצונו. וכן הוא נוסח התפילה, יהי רצון מלפני. כלומר שיתקיים רצוני. ועצם הבעת הרצון של הקב"ה גורמת שהדבר יתקיים. ובזה יבואר הנוסח שאנו אומרים בכמה תפילות, יהי רצון מלפניך וכו'. הינו שיצא רצונך מן הכיסוי אל הגילוי, ויתגלה רצונך

קמ"ל שלא תהא ברכת הדיוט קלה בעיניך

צריך להבין מהו הנידון אם ברכת הדיוט קלה או לא. עוד צריך להבין אם כן מהו הענין בברכת צדיק. ונראה לומר שהיה מקום לחשוב שרק צדיק שיש לו כח אלוקי הוא זה שיכול לברך. אך הדיוט שאין לו כח מיוחד, אין ברכתו חשובה. קמ"ל שהברכה איננה פועלת רק מחמת כח המברך אלא מחמת הרצון שבלאו הכי קיים. שהרי מזה שמצינו שהקב"ה מבקש

בקש שתשרה שכינה על ישראל ונתן לו - בקש שלא תשרה שכינה על אומות העולם ונתן לו

צריך להבין מהי השראת השכינה האמורה כאן, ומדוע ביקש שלא תשרה שכינה על אומות העולם. מה מפריע בזה. ונראה לומר שהשראת השכינה האמורה כאן היא ההשגחה הפרטית. כשאדם רואה את יד ה' המלווה אותו בכל עת, ואת צירוף המקרים הבלתי יאמן, מתחזקת אמונתו בבורא. אמנם אם סיפורים כאלו היו מתרחשים גם באומות העולם, אזי היה האדם אומר לעצמו, נכון שיש בורא לעולם, והשגחתו מגיעה עד לפרטים הקטנים ביותר, מדוע לא נעבוד עבודה זרה,

צדיק טוב לו צדיק גמור צדיק ורע לו צדיק שאינו גמור

בפשטות, צדיק גמור הוא צדיק שמעולם לא חטא. וזה לא יתכן. שהרי אמרו כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. גמור בלשון חכמים פירושו, מוחלט. כמו חמץ גמור, שפירושו חמץ בלא שום צד של מצה. ולפי זה צדיק גמור מתפרש צדיק שאין בו צד של רשעות. למשל

וחנותי את אשר אחון אע"פ שאינו הגון וכו'

לכאורה נראה שהוא דבר שאין בו צדק, וחנותי את אשר אחון, אף שאינו הגון. שנמצא שגם מי שאינו הגון יכול לזכות. וכי אין צדק בעולם, וכי הקב"ה נותן לזה ולא לזה סתם כך? ונראה שזה ברור שכל טוב שיש בעולם הוא מכח מעשים טובים, וכל רע שיש בעולם הוא מחמת מעשים רעים. וזה ברור ופשוט. וכל ישראל ערבים זה בזה, ופעמים שראובן מתקן עברות שעשה שמעון, הן בפעולותיו והן ביסוריו. ומשום כך, אין להסיק שום מסקנה בנוגע לאדם זה אם הוא רשע גמור או צדיק גמור.

מיום שברא הקב"ה את עולמו לא היה אדם שקראו אדון

ההחלטה מאת הבורא לקבוע את גורלו. אך האדון שיש לו שליטה על עיר או על מדינה, הקב"ה משאיר את אדנותו בידו, ומוליכו ככלב לפי דרכו. וכמו שאמרו לב מלכים ביד ה' לכל אשר יחפוץ יטנו. ולכל אורך ההיסטוריה רואים, שמלכים וראשי ממשלה עשו דברים בלתי מובנים. נציין אחד מהם: שאלו את ד.ב.ג. האם מתחרט על איזה דבר. והשיב כן על מה שלא גייסתי את בחורי הישיבות. ומדוע לא עשית זאת - אינני יודע!!! ואף דניאל לא נענה אלא בזכות אברהם. שדניאל היה זקוק שנבוכדנצר יטה את לבבו אליו כבתחילה, ולשם כך היה צריך להשתמש בכוחו של אברהם שהוא גילה מידה זו, והוא חי לפי מידה זו שלא התפעל משום אדנות שבעולם.

כתהלים (קלו) כתוב "הודו לאלוהי האלוהים, הודו לאדוני האדונים. וצריך להבין מהו ההבדל בין אלוהי האלוהים לאדוני האדונים. **ונראה** שאלוהים הוא כח בטבע, ואדון הוא שליטה על בני אדם. המושג של אדנות מצאנו כשאדם שולט באדם. עד שבא אברהם כולם ידעו והאמינו בכוחו של בורא העולם, ובשליטתו על המזלות ועל הכוכבים כאלוהות. אך לא האמינו בשליטתו על האדם. ובא אברהם וחיפש, שהקב"ה נקרא גם אדוני האדונים, ואין האדם אדון לפעול מאומה בלא הסכמת הבורא. ושמה תאמר, למה אדוני האדונים, ולא אדוני האנשים. משום שכאשר האדם מקבל החלטה הנוגעת רק לעצמו, פעמים שנמסרה לו

מיום שברא הקב"ה את עולמו לא היה אדם שהודה לקב"ה עד שבאה לאה

אדם שפירסם את כוחו של ה' שמשנה את המזלות ושולט על כל המערכות. שהרי לפי המזלות ומערכות העולם, כל אחת מן האמהות היתה צריכה ללדת שלושה ילדים, וכשילדה לאה את הרביעי, פרסמה את הענין והודיעה שברצונו יתברך משנה אף את המערכות. והודאה זו איננה מלשון תודה על הנאתה, שזה היה על חשבון צערה של רחל, אלא מלשון הודאת בעל דין, שהוא כהודעה [א' ו' ע' מתחלפות] ועד שבאה לאה לא היה אדם שהכיר במידה זו של הקב"ה.

כיצד יתכן שעד לאה לא היה אדם שהודה. פשוט וברור שכל אדם בר דעת שפתח את העינים בבוקר וראה את השמש הזורחת, הודה לה. אברהם כידוע הקים את אהלו בכדי שיודו לבורא שנתן את האוכל. עוד צריך להבין, כיצד יתכן שלא מודה על חשבון צערה של רחל, **וכי ראוי לאדם להודות ברבים על בריאותו בנוכחות אדם חולה?** **והנה** יש לדקדק שלא נאמר הפעם אודה לה, אלא אודה את ה'. ונראה לומר שעד לאה כל אחד שקיבל טובה הכיר שהוא חסד הבורא, אך לא היה

ראובן ראו מה בין בני לבין חמי

שראובן לא קינא ביוסף על קבלת הבכור משום שהבין שיעקר הבכורה מיועדת ליוסף. ואם כן נשתלבו שני העניינים. ראו מה בין בני לבן חמי, הינו שהטעם שראובן הכיר בעובדה שאין הבכורה ראויה לו, הוא משום שהבין שכל בכורתו איננה בשבילו אלא רק מחמת אמו, וכל מה שקבלה אמו לא היה מחמתו ובזכותו, אלא שראה ה' בענייה. ובזה משתלבים שתי הדרשות, ראה בעניי, ומה בין בני לבן חמי.

צריך עיון, מדוע הוצרכה הגמ' לדרשה חדשה על השם ראובן, הרי מפורש בתורה שקראה לו ראובן משום שראה ה' בעניי. **ונראה לבאר**, שהנה ראובן ניטלה ממנו הבכורה, ויש לעיין למה סבבה ההשגחה שיאבד את הבכורה. ונראה שהבכור הוא נציג הבית, עיקרו של הבית. ורחל היא אשתו העיקרית של יעקב. אלא שלא זכתה משום היותה שנואה להיות אמו של הבכור. וזו הסיבה

קשה תרבות רעה בתוך ביתו של אדם יותר ממלחמת גוג ומגוג

מכוונים כלפי הכלי העצום ושמו "אינטרנט". הנשק האחרון של היצר הרע. שחודר לתוך הבית, ורוטט בתוך הכיס, מצד אחד כלי שכמעט אי אפשר להסתדר בעולם העסקים בלעדיו, ומאיך מכיל את כל התועבות שבעולם. **ומי שיתחזק ויתגבר, ויסנן את התכנים שמקבל**, על אף שפעמים זה מגביל את הסקרנות וקצת מקשה לפעמים על העבודה, **הוא זה שיזכה לקבל אורו של משיח. ומי שיתחזק בשמירת העינים** מכל דבר טומאה וזוהמה, יזכה לברכת ותחזינה עינינו בשופך לציון ברחמים.

צריך להבין מה בא ללמדנו בזאת שקשה תרבות רעה בתוך ביתו של אדם. **נראה** לומר, דהנה גוג ומגוג הוא הביטוי החזק ביותר למלחמת הרע בעולם. שהיא המלחמה האחרונה, שבה כח הרע משתמש עם כל הכוחות. ועל זה אמר דוד שהיא מלחמה קלה, משום שהיא מבחוץ, ואפשר להתמודד מולה כאשר יודעים שיוצאים למלחמה. אך כאשר התרבות רעה חודרת לתוך ביתו של אדם, זו מלחמה קשה מאוד, ועל זה אמר דוד ה' מה רבו צרי. **ואמרו כמה מגדולי ישראל**, שהדברים

גדולה שימושה של תורה יותר מלימודה

צ"ע הרי שימושה של תורה לא מקיימים בה מצות תלמוד תורה, ויש הרבה משבקי"ם שלא נעשו תלמידי חכמים. **עוד צריך להבין** מדוע שימושה של תורה מכונה יצק מים, הרי יציקת מים היא פעולה פעוטה, ולמה נקטו זאת כדוגמא לשימוש של אלישע, הרי מסתמא עשה פעולות רבות וחשובות.

ולמדנו מזה יסוד גדול, שמצות תלמוד תורה מגדלת את האדם משום שמתרגל **להתבטל** לתורה ולבטל את רצונו מפני התורה. וכלפי החלק הזה אמרו ששימושה של תורה הינו שמבטל את עצמו לתלמיד חכם שלא רק עושה שליחויות עבורו אלא עושה עבורו פעולות של עבד, שהרב יכול בקלות לעשות בעצמו, ולכך מכונה השימוש יצק מים.



